УДК 342.8:329.11(477)
DOI 10.33244/2617-4154.3(20).2025.97-105

С. Г. Денисюк,
доктор політичних наук, професор,
Державний податковий університет
email: svetadenisiyk@gmail.com
ORCID 0000-0002-1489-2236;
Я. Ф. Фокін,
кандидат юридичних наук,
Державний податковий університет
email: fokin8@gmail.com
ORCID 0000-0002-4625-2006

ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ МОДЕЛІ ПРОВЕДЕННЯ ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

У статті досліджено політико-правові засади організації президентських виборів в Україні в умовах воєнного стану та після завершення бойових дій. Проаналізовано норми Конституції України, законодавство про вибори, практику Центральної виборчої комісії, а також міжнародні стандарти, що визначають допустимі межі обмеження виборчих прав у кризових обставинах. Особливу увагу приділено забезпеченню безперервності влади, збереженню демократичної легітимності та правовим гарантіям реалізації виборчих прав у період збройної агресії.

Розглянуто ключові безпекові, інформаційні та соціальні виклики, які впливають на можливість проведення виборів: ризики дезінформації, проблеми участі внутрішньо переміщених осіб, військовослужбовців і громадян за кордоном. Оцінено перспективи впровадження цифрових технологій у виборчий процес, зокрема використання електронних сервісів і потенційне застосування системи E-voting. Підкреслено, що цифровізація може підвищити доступність виборів, але водночас породжує нові кіберзагрози й потребує вдосконалення правового регулювання.

У статті запропоновано три базові моделі проведення виборів після війни – традиційну, гібридну та інноваційну з аргументацією їхніх переваг і ризиків. Зроблено висновок, що оптимальним підходом для України може стати комбінована модель, яка поєднує традиційне голосування з елементами електронного волевиявлення та міжнародним моніторингом. Проведення президентських виборів після війни розглядається як ключовий етап відновлення демократичних інститутів, державної легітимності та політичної суб'єктності України.

Ключові слова: *президентські вибори, воєнний стан, виборчі права, ЦВК, цифровізація, гібридна модель, легітимність.*

© Денисюк С. Г., Фокін Я. Ф., 2025

Постанова проблеми та її актуальність. Президентські вибори в Україні – це не лише механізм формування вищого органу виконавчої влади, але й індикатор демократичної зрілості держави. В умовах війни проблема забезпечення виборчих прав громадян набула особливої складності [1]. В умовах воєнного стану, запровадженого 24 лютого 2022 року в зв'язку з повномасштабною збройною агресією Російської Федерації, питання забезпечення виборчих прав громадян набуло особливої складності. Воєнний стан, що неодноразово продовжувався, передбачає ряд правових обмежень, серед яких заборона проведення загальнодержавних виборів, зокрема президентських і парламентських, відповідно до частини першої пункту 4 статті 19 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

У цьому контексті дискусійним залишається питання правомірності відтермінування виборів. Зокрема, підписання в листопаді 2023 року меморандуму у форматі «Діалогів Жана Моне», яким політичні сили домовилися про проведення виборів лише після завершення війни та скасування воєнного стану, спричинило фахові суперечки щодо його юридичної сили. Документ має радше політичний, ніж правовий характер, що ставить під сумнів його нормативну легітимність і вказує на потребу у внесенні відповідних змін до виборчого законодавства.

Отже, проблема визначення правових механізмів забезпечення виборчих прав громадян у період воєнного стану набуває особливої актуальності. Вона поєднує питання балансу між безпекою держави та дотриманням демократичних стандартів, що є ключовим викликом для сучасної української правової системи.

Воєнний стан, запроваджений після початку повномасштабної агресії Росії 2022 року, істотно вплинув на можливості реалізації базових демократичних процедур, зокрема проведення виборів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика проведення виборів у період воєнного стану та трансформації виборчих моделей в Україні дедалі активніше розглядається в сучасних наукових публікаціях. О. Вагіна в своїх працях оцінює успіхи виборчої реформи в Україні до й після повномасштабної війни, наголошуючи, що принцип відкритих партійних списків, гендерні квоти та права ВПО стали важливими досягненнями, але воєнний стан значно обмежив їх реалізацію.

М. Монастирський аналізує законодавчу заборону проведення позачергових парламентських виборів під час воєнного стану, зокрема проміжних виборів народних депутатів. Він пропонує механізм виборчого цензу, який тимчасово обмежував би виборчі права з урахуванням безпекових умов.

А. Шкуро розглядає роль Президента України в умовах війни, зокрема баланс між його розширеними повноваженнями та потребою в гарантуванні демократичних принципів.

І. Івасюк зосереджується на міжнародних стандартах післявоєнних виборів, чинності процедур демократичності та прозорості, з особливою увагою до доступу ВПО, громадян за кордоном і військових.

Загалом науковий дискурс показує значне зацікавлення та перші напрацювання в темі моделей проведення президентських виборів в Україні за умов воєнного стану, але

є потреба в систематизації підходів, чіткішому законодавчому регулюванні й адаптації моделей до реалій безпеки.

Аналіз наукових праць засвідчує, що проблематика проведення президентських виборів в умовах воєнного стану перебуває на перетині політичної науки, конституційного та виборчого права. Попри наявні напрацювання, питання формування політико-правової моделі проведення виборів у сучасній Україні залишається відкритим і потребує подальшого теоретичного та нормативного осмислення.

Метою статті є дослідження політико-правових засад і моделей проведення президентських виборів у контексті воєнних реалій, аналіз конституційних обмежень, безпекових викликів і пошук правових методів збереження виборчої легітимності в умовах кризи.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо конституційно-правові умови проведення виборів у період воєнного стану. Згідно із статтею 64 Конституції України під час воєнного стану можуть обмежуватися певні права громадян, однак право на участь у виборах не скасовується, а лише відкладається до моменту, коли стане можливим безпечне їхнє проведення. Стаття 19 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» прямо передбачає, що вибори Президента України не проводяться під час його дії [2]. Отже, конституційно-правовий механізм передбачає збереження повноважень чинного Президента до відновлення демократичного процесу.

У цих умовах держава зобов'язана забезпечити: безперервність державної влади; збереження легітимності чинних інститутів; правову спадковість виборчого процесу після завершення війни.

Крім того, існують інституційні механізми забезпечення виборчих прав під час воєнного конфлікту. Центральна виборча комісія залишається основним органом, який забезпечує готовність виборчої інфраструктури до відновлення процесу після війни. ЦВК розробляє проєкти нормативних актів щодо обліку виборців, переміщених осіб і військових, а також веде реєстр виборців у режимі воєнного часу [3].

Важливою технологією стало створення єдиного електронного сервісу «Дія. Виборець», який дає змогу оновлювати виборчу адресу, що є критичним для осіб, переміщених у межах країни або за кордон. Окрему роль відіграють міжнародні інституції: ОБСЄ, Венеційська комісія, Рада Європи, які підтримують зусилля України в збереженні електоральної спроможності в перехідний період [4].

Щодо політичних викликів, то йдеться про безпеку, довіру, міграцію, дезінформацію. Воєнний контекст істотно ускладнює реалізацію базових демократичних процедур. Так, безпековий чинник є одним з пріоритетних. Проведення виборів у зоні бойових дій або поблизу фронту є неможливим без гарантій безпеки виборців і членів комісій. Також можливим є тиск на виборців.

Масова внутрішня й зовнішня міграції ускладнюють отримання об'єктивного результату. Понад 5 млн громадян України перебувають за кордоном, що вимагає розробки механізму дистанційного голосування або створення мережі закордонних дільниць. За даними статистики, наприкінці 2025 року українців за кордоном приблизно 5,6 млн осіб: у Німеччині (~1,24 млн), Росії (~1,22 млн), Польщі (~998 тис.), Чехії (~390 тис.),

Великій Британії (~254 тис.), Іспанії (~224 тис.), Румунії (~180 тис.), Італії (~170 тис.), Словаччині (~163 тис.) та Молдові (~128 тис.) [5].

Варто звернути увагу й на той факт, що Росія переселяє своїх громадян на окуповані території України, що також може вплинути на результати майбутніх президентських виборів.

Крім того, інформаційна війна присутня постійно та супроводжує збройний конфлікт на всіх його етапах. Дезінформаційні кампанії РФ намагаються підірвати довіру до українських виборів, що вимагає посилення кіберзахисту, моніторингу соціальних мереж та ефективного реагування [6].

Довіра до інститутів набула суттєвих змін. Війна трансформувала суспільні пріоритети, і питання виборів дедалі більше сприймається через призму безпеки, а не політичної конкуренції.

Можливості та межі цифровізації виборчого процесу розвиваються надзвичайно швидко. Війна прискорила розвиток електронних сервісів державного управління, однак упровадження електронного голосування (E-voting) залишається ще й досі дискусійним [6].

Переваги є досить очевидними, до яких можна віднести: зручність для громадян за кордоном; швидкість підрахунку; зменшення адміністративних витрат. Ризиками є, звичайно, кіберзагрози й потенційне втручання агресора; сумніви щодо конфіденційності голосування; відсутність правового механізму перевірки результатів.

Тому слушним постає питання про моделювання проведення президентських виборів після війни в Україні. Після завершення активної фази війни наша держава опиниться в складній політико-правовій ситуації, коли потрібно буде відновити демократичні процедури, зберігаючи баланс між легітимністю влади, безпекою громадян і територіальною цілісністю.

У науковій літературі та політичній практиці умовно виділяють три базові моделі проведення виборів після російсько-української війни, кожна з яких має свої переваги та ризики.

Традиційна (територіально-послідовна) модель, сутність якої полягає в поверненні до звичайної системи виборів за Конституцією України після офіційного скасування воєнного стану. Вибори проводяться одночасно на всій території, контрольованій державою. Водночас забезпечується повна конституційна легітимність; відновлюється принцип єдності виборчого простору; гарантується прозорість і зрозумілість процедур.

Недоліками є описані вище моменти: неможливість участі виборців з тимчасово окупованих територій; ризики безпеки в прифронтових регіонах; потреба у відновленні виборчої інфраструктури (дільниць, реєстрів). Ця модель може бути реалізована лише після завершення бойових дій і стабілізації безпекової ситуації на більшості територій [7, с. 250].

Гібридна (етапна) модель виглядає так: вибори проводяться етапно або з використанням гібридних форматів голосування, що дає змогу поступово відновлювати виборчі права громадян у різних регіонах. Елементами цієї моделі є: проведення голосування в безпечних областях на першому етапі; голосування військовослужбовців і ВПО за

спрощеною процедурою; використання електронного або дистанційного голосування для громадян за кордоном; можливість повторного підрахунку або дорахунку голосів після деокупації територій [8, с. 33].

Однак перевагами є адаптивність до безпекових умов; можливість поступового розширення виборчого процесу; збереження легітимності в разі часткової участі електорату. Проте відбуваються ускладнення процедур адміністрування; виникають потенційні спори щодо рівності голосів; виникає потреба в спеціальному законодавчому регулюванні. Вона може бути рекомендована лише як перехідна модель у перші кілька років після завершення війни.

Інноваційна (цифрово-дистанційна) модель полягає в запровадженні електронного голосування (E-voting) для окремих категорій виборців: громадян за кордоном, військових, осіб з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб. Технічними рішеннями є: безпечна автентифікація через систему «Дія»; шифрування голосів з використанням блокчейн-технологій; незалежний аудит результатів; залучення міжнародних спостерігачів до верифікації [8, с. 33].

Однак нині є високими кіберризики; потреба у конституційних змінах або спеціальному законі; загроза недовіри з боку частини суспільства. На нашу думку, вона є доцільною в середньостроковій перспективі (через 2–3 роки після війни), після проходження пілотних тестів на місцевих або парламентських виборах.

З урахуванням специфіки повоєнного періоду оптимальною вбачається комбінована модель, що передбачає: етапне проведення голосування (спочатку на безпечних територіях); електронну участь військових і громадян за кордоном через захищений цифровий канал; післявоєнний перехідний закон «Про особливості проведення виборів у поствоєнний період»; міжнародний моніторинг (ОБСЄ, ЄС, Рада Європи); публічну верифікацію результатів через відкритий реєстр бюлетенів і підписів. Цей підхід поєднує демократичні стандарти, реалії безпеки та потребу в швидкому відновленні легітимних інститутів влади [9].

Тому досить оптимальною є гібридна модель виборів, яка поєднує традиційне голосування з контрольованими цифровими елементами: електронною реєстрацією, автоматизованим підрахунком і системою верифікації даних.

Стосовно політичних реалій, то поступово відбувається підготовка до майбутніх президентських виборів. Проте наша позиція є досить категоричною, жодних виборів не буде в Україні до завершення воєнного стану.

Перспективи проведення виборів в Україні значною мірою зумовлюються завершенням війни та впливом зовнішньополітичних чинників. Безперервне постачання оборонної допомоги сприятиме поліпшенню ситуації на фронті, створюючи для держави вигідніші умови в переговорах. Водночас міжнародні кредити та грантова підтримка залишаються важливими інструментами забезпечення економічної та соціальної стабільності [10].

Зрештою, найголовніше – готовність Заходу підтримати українське бачення кінця війни чи, навпаки, тиск із метою змусити Київ до «так званих компромісів» з РФ – визначить модальності й таймінг закінчення війни [10].

Війна є основною причиною неможливості проведення президентських виборів. Влада погоджується, що в умовах сьогодення це недоцільно через невизначеність територій, складнощі з голосуванням переселенців, українців за кордоном і військових, а також через ризики для безпеки виборчого процесу.

Фінансове забезпечення виборчого процесу в умовах воєнного стану залишається однією з головних політико-правових і практичних проблем. Як зазначає М. В. Монастирський, під час війни основні державні ресурси спрямовуються на оборонний сектор, соціальну підтримку та гуманітарні потреби, що об'єктивно унеможливлює фінансування виборів у мирному масштабі. Учений підкреслює, що реалізація виборчих прав у таких умовах може здійснюватися лише після стабілізації безпекової ситуації, оскільки вибори – це не лише технічна процедура, а й прояв легітимності держави [11, с. 224].

Проведення виборів в умовах активної збройної агресії вимагало б не лише значних фінансових ресурсів, а й ухвалення нових правових актів, які регулювали б особливості виборчого процесу під час війни. За таких умов пріоритетом для держави має залишатися оборона, а вибори можуть бути лише після створення належного безпекового й фінансового середовища [12].

Соціологічні опитування свідчать, що основним конкурентом В. Зеленського та партії «Слуга народу» може стати колишній головнокомандувач ЗСУ В. Залужний із потенційною політичною силою. Ймовірно, саме В. Зеленський і В. Залужний зустрінуться в другому турі президентських виборів, а їхні партії змагатимуться за лідерство в парламенті. Однією з тенденцій майбутньої кампанії стане залучення до політики відомих військових, які самі обиратимуть партії для співпраці [10].

Дані опитування Центру Разумкова свідчать про те, що більшість опитаних українців нині негативно ставляться до ідеї проведення виборів під час війни. Зокрема, 36 % респондентів зазначають, що вибори президента України треба проводити одразу, 35 % – через 6 місяців після припинення воєнного стану, 16 % – через 1 рік, 2 % – через 2 роки, 4 % – пізніше [13].

Отже, після закінчення війни Україна потребуватиме нової редакції виборчого законодавства, адаптованої до реалій повоєнного періоду, потрібно оновити списки виборців і продумати механізм реалізації виборів, основними напрямами вдосконалення якої є:

Врегулювання виборчого процесу в перехідний період – визначення строків і процедур після скасування воєнного стану.

Розширення виборчих прав ВПО та військових, зокрема через електронні системи.

Інституційна реформа ЦВК – забезпечення її повної незалежності та професіоналізації.

Посилення прозорості фінансування кампаній і протидія впливу іноземних суб'єктів.

Інтеграція європейських стандартів виборчого права, відповідно до рекомендацій ЄС, у межах процесу євроінтеграції.

Висновок. Отже, президентські вибори під час війни є не лише технічною, а й морально-правовою проблемою. Україна зберігає демократичну легітимність завдяки дотриманню принципу перервності влади без узурпації повноважень. Умови воєнного стану не скасовують демократію – вони лише змінюють механізми її реалізації. Після

завершення бойових дій основним завданням стане відновлення виборчих процедур на засадах: прозорості й підзвітності; захисту прав громадян, зокрема ВПО та військових; діджиталізації з урахуванням безпекових ризиків; відповідності стандартам Ради Європи та Європейського Союзу. Україна може стати першою країною в світі, яка проведе загальнонаціональні вибори з використанням інтегрованої гібридної моделі, поєднавши традиційні бюлетені з цифровими технологіями, міжнародним контролем і безпековими протоколами.

Проведення президентських виборів у повоєнній Україні стане важливим актом відновлення державної суб'єктності, демонстрацією стійкості інститутів і зрілості політичної нації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text (дата звернення: 10.10.2025).

2. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII : станом на 14 трав. 2025 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text (дата звернення: 10.10.2025).

3. Виборчий кодекс України : Кодекс України від 19.12.2019 № 396-IX : станом на 31 груд. 2023 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text (дата звернення: 10.10.2025).

4. Elections in times of crisis. Strasbourg, 2025. 16 p. URL : https://rm.coe.int/doc-elections-in-times-of-crisis/488028b963?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 10.10.2025).

5. Estimated number of refugees from Ukraine recorded in Europe and worldwide since February 2022 as of May 31, 2025 / Statista. URL : https://www.statista.com/statistics/1413699/ukrainian-refugees-worldwide/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 10.10.2025).

6. Elections in times of crisis / OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights. Warsaw, Poland : OSCE, 2024. URL : https://www.osce.org/files/f/documents/2/3/576760_0.pdf (дата звернення: 10.10.2025).

7. Шкурко А. Правові аспекти повноважень президента України в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми філософії та соціології.* 2025. Т. 2. С. 247–253. URL : http://apfs.nuoua.od.ua/archive/48_2024/40.pdf (дата звернення: 10.10.2025).

8. Вагіна О. Виборча реформа в Україні: ключові здобутки та вплив російсько-української війни. *Міжнародні та політичні дослідження*. 2024. № 5. С. 32–37. URL : https://sas.ztu.edu.ua/article/view/315080/305977 (дата звернення: 10.10.2025).

9. Гуньчик О., Чепік-Трегубенко С. Обмеження прав людини в умовах воєнного стану в Україні: конституційно-правовий аспект. *Сучасні дослідження в глобалізаційному світі: наука для миру і безпеки* : матеріали II Міжнар. форуму молодих учених, м. Дніпро, 12 черв. 2024 р. Дніпро, 2024. С. 147–149. URL : https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/15681/1/макет_форум_2024.pdf#page=147 (дата звернення: 10.10.2025).

10. Вибори 2025 та зміна Кабміну: що планують у Зеленського і де себе бачить опозиція / РБК-Україна. 2024. 4 лип. URL : https://www.rbc.ua/rus/news/vibori-202-5-ta-zmina-kabminu-shcho-planuyut-1720043320.html (дата звернення: 10.10.2025).

11. Монастирський М. До питання актуальності заборони чергових парламентських виборів в Україні під час воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024. Т. 1, № 82. С. 223–229. URL : https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.1.33 (дата звернення: 1010.2025).

12. Макаров Г. Можливість проведення загальнонаціональних виборів в умовах воєнного стану / Національний інститут стратегічних досліджень. 2023. 11 верес. URL : https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/mozhlyvist-provedennya-zahalnonatsionalnykh-vyboriv-v-umovakh-voyennoho (дата звернення: 10.10.2025).

13. Вибори в Україні 2025 року: чи насправді вони можуть відбутися / ТСН. URL : https://tsn.ua/politika/vybory-v-ukrayini-2025-roku-koly-vony-vidbudutsia-ta-za-iakykh-umov-2798684.html (дата звернення: 10.10.2025).

REFERENCES

1. Constitution of Ukraine dated 28.06.1996 No. 254к/96-ВР : as of 1 Jan. 2020. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text (access date: 10.10.2025).

2. On the legal regime of martial law : Law of Ukraine dated 12.05.2015 No. 389-VIII : as of 14 May 2025. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text (access date: 10.10.2025).

3. Electoral Code of Ukraine : Code of Ukraine dated 19.12.2019 No. 396-IX : as of 31 Dec. 2023. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text (accessed: 10.10.2025).

4. Elections in times of crisis. Strasbourg, 2025. 16 p. URL : https://rm.coe.int/doc-elections-in-times-of-crisis/488028b963?utm_source=chatgpt.com (accessed: 10.10.2025).

5. Estimated number of refugees from Ukraine recorded in Europe and worldwide since February 2022 as of May 31, 2025 / Statista. URL : https://www.statista.com/statistics/1413699/ukrainian-refugees-worldwide/?utm_source=chatgpt.com (accessed: 10.10.2025).

6. Elections in times of crisis / OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights. Warsaw, Poland : OSCE, 2024. URL : https://www.osce.org/files/f/documents/2/3/576760_0.pdf (access date: 10.10.2025).

7. Shkurko A. Legal aspects of the powers of the President of Ukraine under martial law. *Current problems of philosophy and sociology.* 2025. T. 2. P. 247–253. URL : http://apfs.nuoua.od.ua/archive/48_2024/40.pdf (access date: 10.10.2025).

8. Vahina O. Electoral reform in Ukraine: key achievements and the impact of the Russian-Ukrainian war. *International and political studies.* 2024. No. 5. P. 32–37. URL : https://sas.ztu.edu.ua/article/view/315080/305977 (access date: 10.10.2025).

9. Hunchyk O., Chepik-Tregubenko S. Restrictions on human rights under martial law in Ukraine: constitutional and legal aspect. *Modern research in a globalizing world: science for peace and security* : materials of the II International Forum of Young Scholars, Dnipro, June 12, 2024. Dnipro, 2024. P. 147–149. URL : https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/15681/1/макет_форум_2024.pdf#page=147 (access date: 10.10.2025).

10. Elections 2025 and the change of the Cabinet of Ministers: what does Zelensky plan and where does the opposition see itself / RBC-Ukraine. 2024. July 4. URL : https://www.rbc.ua/rus/news/vibori-202-5-ta-zmina-kabminu-shcho-planuyut-1720043320.html (accessed: 10.10.2025).

11. Monastyrskyi M. On the issue of the relevance of the ban on the next parliamentary elections in Ukraine during martial law. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University.* 2024. Vol. 1, No. 82. P. 223–229. URL : https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.1.33 (accessed: 1010.2025).

12. Makarov G. The possibility of holding national elections under martial law / National Institute for Strategic Studies. 2023. September 11. URL : https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/mozhlyvist-provedennya-zahalnonatsionalnykh-vyboriv-v-umovakh-voyennoho (access date: 10.10.2025).

13. Elections in Ukraine in 2025: can they really take place? / TSN. URL : https://tsn.ua/politika/vybory-v-ukrayini-2025-roku-koly-vony-vidbudutsia-ta-za-iakykh-umov-2798684.html (access date: 10.10.2025).

S. G. Denisyuk, Y. F. Fokin. POLITICAL AND LEGAL MODELS OF CONDUCTING PRESIDENTIAL ELECTIONS IN MODERN UKRAINE

The article examines the political and legal principles of organizing presidential elections in Ukraine under martial law and after the end of hostilities. The author analyzes the norms of the Constitution of Ukraine, the legislation on elections, the practice of the Central Election Commission, as well as international standards that determine the permissible limits of restrictions on electoral rights in crisis circumstances. Particular attention is paid to ensuring the continuity of power, preserving democratic legitimacy and legal guarantees for the exercise of electoral rights during the period of armed aggression.

The key security, information and social challenges that affect the possibility of holding elections are considered: the risks of disinformation, the problems of participation of internally displaced persons, military personnel and citizens abroad. The prospects for introducing digital technologies into the electoral process are assessed, in particular the use of electronic services and the potential application of the E-voting system. The author emphasizes that digitalization can increase the accessibility of elections, but at the same time it generates new cyber threats and requires improved legal regulation.

The article proposes three basic models of holding elections after the war - traditional, hybrid and innovative, with an argumentation of their advantages and risks. It is concluded that the optimal approach for Ukraine may be a combined model that combines traditional voting with elements of electronic expression of will and international monitoring. The holding of presidential elections after the war is considered a key stage in the restoration of democratic institutions, state legitimacy, and political subjectivity of Ukraine.

Keywords: *presidential elections, martial law, electoral rights, CEC, digitalization, hybrid model, legitimacy.*

Стаття надійшла до редколегії 6 жовтня 2025 року